Kitabın Adı	**Harflerin Aşkı** (Kerem Kıyak ve Mustafa Balcı Koleksiyonu)
Yazarı	**M. Uğur Derman**
Korpus Kültür Sanat Yayınları	13
ISBN	978 .....

Sanat yönetmeni	Mehmed Özçay
Editör	Mahmud Sâmi Kanbaş
Kitap tasarım	Abdüsselam Ferşatoğlu
Grafik uygulama	Onur Melih
Yapım	Fotografika
Baskı ve cilt	AAAA Basım
Baskı yeri ve yılı	İstanbul 2014 (1. Baskı)

© *Copyright*. Bu kitapta yayımlanan yazı, resim ve tasarım öğelerinin bütün hakları saklıdır; tamamı yahut bir bölümü, yayıncıdan izin alınmadan, optik, elektronik, mekanik veya dijital herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Korpus Kültür Sanat Yayıncılık
Hüsrev Gerede Cad. Soydan Apt. 80/4 Teşvikiye-Şişli / İstanbul
Telefon: +90212 236 71 61-62
www.korpus.com.tr

HARFLERİN AŞKI

Kerem Kıyak ve Mustafa Balcı
Koleksiyonu

BU KOLEKSİYON HAKKINDA...

Tarihimiz boyunca hat san'atına gönül vermiş birçok zevât, bu san'atın mahsullerini toplamağa gayret göstermişlerdir. Pâdişahtan devlet adamına, mekteb-medrese açanlarına kadar, herkes, sâhib oldukları mushafların, dinî ve edebî kitabların, murakkaaların hüsn-i hatla yazılmış örneklerine kurdukları kütübhânelerinde iftiharla yer vermişlerdir. *Celî* yazının tekâmül ettiği XIX. asırdan başlayarak, hat levhaları edinenler de, bunlarla duvarlarını bezemişlerdir. Hat koleksiyonculuğu, harf inkılâbıyla şiddetli bir duraklama geçirmiş; fakat 1960'lardan bu yana tekrar revaç bulmuştur.

XX. asrın sonunda hüsn-i hatta ilgi duyanlardan Kerem Kıyak çok değerli eserler topladı ve bunları bir katalog hâline getirmeyi arzûladı. Biz bu işe niyet ettiğimizde, kendisinin can kardeşi Mustafa Balcı da elinde mevcud sayıca az, lâkin kıymet îtibâriyle üstün vasıflı eserlerinin bu kataloğa katılmasını istedi. Sıralamada (MB) rumuzuyla belirtilenler, onun şahsına âid olanlardır.

Harflerin Aşkı adını verdiğimiz bu katalogda, eserler imkânların el verdiğince, eskiden yeniye doğru kronolojiye uyularak, san'at husûsiyetleriyle tanıtılmış; hattatların hayat hikâyelerine de -eserleriyle beraber- bilindiği ölçüde yer verilmiştir. Faydalanılan kaynaklar ise, her bahsin nihâyetinde kısaltmalarla belirtilmiştir. Hat eserlerini bezeyen san'atkârlardan bilinenlerini, kataloğun sonundaki ayrı bölümde bulacaksınız.

Hattatların kimden el aldıklarını gösteren şecere (soyağacı) ise, konuya ilmî yaklaşanlar için vazgeçilmez bir belge olarak kitabın nihayetinde yer almaktadır. Bu eserin hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen Mehmed Özçay ve Mahmud Sâmi Kanbaş dostlarıma, Abdüsselam Ferşatoğlu'nun şahsında Fotografika müessesesine, baskısını gerçekleştiren Korpus Yayımevi'ne şükranlarımı sunduktan sonra, şimdi de değerli okuyucularımızı göz zevkleriyle başbaşa bırakmanın artık vaktidir, zannındayım.

M. Uğur DERMAN

İstanbul, 20 Ekim 2014

İçindekiler

HAT SAN'ATINA DÂİR 13

HAT SAN'ATINDA KULLANILAN ÂLET ve MALZEMELER 17

- Kalem 17
- Kalemtıraş 18
- Makta 18
- Kâğıd 19
- İs mürekkebi 20
- Renkli mürekkepler 20
- Hokka 21
- Mıstar 22
- Yazı altlığı 22
- Kâğıd makası 22

HAT SAN'ATINDA TÜRKLER 23

- Aklâm-ı sitte 23
- Ta'lîk 24
- Dîvânî - Celî dîvânî 24
- Tuğra 24

HAT SAN'ATINDA OSMANLILAR 25

- Rık'a 28
- Siyâkat 28

HAT'TIN BEZENMESİ 29

HAT SAN'ATININ KULLANILMA SÂHALARI 31

1. Kitablar 31
2. Kıt'alar 32
3. Murakkaalar 33
4. Levhalar 35
5. Cami Yazıları 37
6. Kitâbeler 38
7. Hilyeler 38
8. Ferman, Berat ve Menşurlar 40

BİR HATTATIN YETİŞMESİ 41

KOLEKSİYONDAKİ ESERLERDEN SEÇMELER

- Şeyh Hamdullah 46
- Mustafa Dede 54
- Esedullâh-ı Kirmânî 56
- Ahmed Karahisârî 60
- Sultan Ali el-Meşhedî 64
- Mîr Ali Herevî 66
- Şah Mahmud (Nişâburî) 68
- Hüsâmeddin Zerrinkalem 76
- Bursalı Fahri 78
- Mîr İmâdü'l-Hasenî 80
- Derviş Abdi-i Buhârî 84
- Yûsuf (Sîmînkalem) 86
- Derviş Mustafa bin Mehmed Edhemî 88
- Belgrâdî Mehmed Paşa) 90
- Derviş Ali 92
- Seyyid İsmail (Nefeszâde) 96
- Ramazan bin İsmail 98
- İsmail bin Ali (Ağakapılı) 100
- Siyâhî Ahmed Efendi 104
- Mustafa Eyyûbî (Suyolcuzâde) 108
- Hâfız Osman 110
- Hacı Mustafa bin Ahmed 116
- Derviş Mehmed (Kevkeb) 122
- Durmuşzâde Ahmed 124
- Ahmed bin Mahmud 128
- Yûsuf Rûmî 130
- Mehmed bin Ömer (Arabzâde) 132
- Derviş Ali (Anbârîzâde) 134
- Mustafa (İsmail Efendi talebesi) 136
- Hâfız Ahmed (Muharrem) 138

Hâfız Yûsuf Efendi 140
Hüseyin Feyzi Efendi 142
İsmail Zühdi Ağa (Eski Zühdi) 144
Seyyid Abdullah (Yedikuleli) 146
Abdullah Efendi (Câbîzâde) 150
Müstakîmzâde (Mustafa Vefâ) 152
Hüseyin bin Ahmed (Haffafzâde) 154
Hüseyin Hablî 156
Mehmed Girîdî 162
Şekerzâde Seyyid Mehmed 164
Seyyid Hüseyin Ârif (Kaşıkçızâde) 166
Lutfullah bin İsmail 168
Mehmed Râsim (Eğrikapılı) 170
Kâtibzâde Mehmed Refî' Efendi 174
Veliyyüddin Efendi (Şeyhulislam) 178
Seyyid Mehmed Said (Dedezâde) 182
Vezîr Reîsü'l-küttâb İsmail Paşa 184
Ebûbekir Râşid 186
Seyyid Mehmed Hamdi (Karalamacı) 188
Mehmed Nakşî (Çerkeszâde) 190
İbrahim Rodosî 192
Hacızâde Mustafa Efendi 196
Seyyid Osman (İbrahim Afif Dâmâdı) 198
Seyyid Hacı Mustafa bin Şeyh Tevfîk 200
Seyyid Hüseyin Hâmid 202
Ali bin Eyyub 204
Süleyman Hikmetî 206
Abdülkādir Şükri 208
Mehmed Es'ad Yesârî 210
Mehmed Râşid Efendi (Dürrizâde) 216
Seyyid Yahyâ İhyâ 218
İsmail Zühdi Efendi 220
Mustafa Râkım Efendi 224
Ahmed Nâilî (Galatalı, Eyyûbî) 228
Mahmud Celâleddin 230
Mehmed Vasfi (Kebecizâde) 238
Ali Vasfi Efendi 244
Halil Şükri Efendi 246
Mehmed Hâşim Efendi 248
Mustafa İzzet Efendi (Yesârîzâde) 250
Hakkâkzâde Mustafa Hilmi 254
Mustafa Vâsıf (Çömez) 256
Mustafa İzzet Efendi (Kādıasker) 258
Ahmed Râkım 268
Mehmed Şâkir Recâi 270
Mehmed Şevket Vahdetî 274
Salih Nailî Efendi 276
Abdullah Zühdî Efendi 278
Mehmed Şefik Bey 286
Seyyid Ali Vasfi Efendi 290
Abdülfettah Efendi 292
Mehmed Şevkı Efendi 294
Hacı Ârif Bey (Çarşanbalı) 300
Çırçırlı Ali (Haydarlı) 304
Yahya Hilmi Efendi 306
Mehmed Şefik Seyfi 310
Hacı Ârif Efendi (Bakkal, Filibeli) 312
Sâmi Efendi 316
Hâfız Ömer Fevzi 324
Seyyid Mehmed Vasfî 326
Hacı Nazif Bey 328

Mehmed Fehmi Efendi 338
Hâfız Hasan Tahsin 342
Hasan Rızâ Efendi 344
Esmâ Hanım 352
Mehmed İlmî Efendi 356
Hacı Kâmil Akdik 358
Mehmed Hulûsi Yazgan 368
Ömer Vasfi (Hatîb) 374
Mehmed Emin Yazıcı 376
Mehmed Nûri Sivâsî 378
Mehmed Nûri Korman 380
Mehmed Abdülaziz Rifâî 384
İsmail Hakkı Altunbezer (Tuğrakeş) 386
Ahmed Re'fet Efendi 392
Necmeddin Okyay 394
Hüseyin Mâcid Ayral 400
Hâmid Aytaç 404
Mustafa Halim Özyazıcı 410
Mehmed Özçay 420
Osman Özçay 422

MÜZEHHİB ve MÜZEHHİBELERE DÂİR 424
Hacı Ahmed Efendi 424
Osman Yümni Efendi 424
Bahaddin Tokatlıoğlu 424
İsmail Hakkı Altunbezer 424
Muhsin Demironat 425
Rıkkat Kunt 425
Ahmed Süheyl Ünver 425
Dündar Tahsin Aykutalp 426
Nazlı Durmuşoğlu 426
Gülsüm Gügercin 426
Mâmure Öz 426
Fatma Özçay 426
Faruk Taşkale 427
Mihriban Beyza Tuna 427
S. Belgin Tuna 427
Hasan Türkmen 427
Nurdanur Ünal 427

Hattatların Soyağacı 428

Kaynak Eserler 432

Indeks 435